

VSP

Vy se ptáte...,

**...Poradna NRZP
v ČR odpovídá.**

Poradna Národní rady osob se zdravotním postižením

Otázky a odpovědi

Již 3 roky se starám o maminku (87 let), je po několika mrtvicích a pro její přepravu po bytě je nutný ortopedický vozík. Maminku jsem si přestěhovala k sobě, i když její byt ještě zlikvidován není. Hlášené trvalé bydliště má zatím v bytě, kde bydlela dříve.

Mohu požádat o příspěvek na úhradu úpravy mého bytu na bezbariérový? Nebo musím nejprve požádat o změnu trvalého bydliště a následně teprve žádat o příspěvek. Mám generální plnou moc pro vyřizování všech záležitostí.

O příspěvek na úpravu bytu pro maminku si samozřejmě požádat můžete. Nevím ale, jestli vám bude vyhoveno, a to z jednoho prostého důvodu – do konce roku 2011 upravovala poskytnutí příspěvku vyhláška 182/1991 Sb., kde bylo přesně definováno, pro koho a za jakých podmínek lze příspěvek poskytnout. Bylo tam i to, že příspěvek na úpravu bytu se poskytuje v místě trvalého bydliště. Stávající zákon 329/2011 Sb., který to upravuje nyní, nic takového nezmiňuje. Pouze prováděcí vyhláška 388/2011 Sb. stanovuje, že:

„Osobám se zdravotním postižením lze poskytnout příspěvek na stavební práce spojené s uzpůsobením koupelny a WC; jedná se o stavební práce a s nimi nezbytně související materiál na úpravu (nikoli o obklady, podlahové krytiny, sanitu apod.) a na stavební práce spojené s rozšířením dveří v bytě.“

Z uvedeného tedy nelze zjistit, jestli příspěvek přiznají jen na trvalé bydliště nebo na bydliště, kde se postižená osoba skutečně vyskytuje.

Takových nedodělků má však nová legislativa spoustu a je třeba na ně upozornit. Proto doporučuji vyzvednout si na úřadu práce formulář, vyplnit jej a podat. Nenechte se odradit a uvidíte, co vám odpoví.

*PhDr. Leoš Spáčil
Poradna NRZP ČR v Brně*

Chtěla jsem se zeptat, zda jako matka samoživitelka s příjmem 5 800 Kč můžu zažádat o příspěvek na bydlení. Budu se stěhovat do družstevního bytu, kde mě to celkově vyjde na 6 600 Kč. Byt je ve Zlíně, kde budu žít se svým skoro 3letým synem sama. Bydlení bych ze svého příjmu určitě neutáhla.

Žádat o příspěvek na bydlení může jak nájemce, tak i případný vlastník nebo družstevník, který má v bytě trvalý pobyt. Pokud budou řádně hrazeny náklady na bydlení a i syn bude mít s vámi v bytě trvalý pobyt od počátku hrazení nákladů, dávka by měla vyjít. Částku však nemohu přesně určit, protože neznám přesné náklady. Obecně:

$$\text{VÝŠE DÁVKY} = N - (P \times 0,3)$$

$N = 2\,340$ Kč ze zákona + měsíční průměr všech čtvrtletních plateb za zálohy na plyn, elektřinu, vodné, stočné, topení TUV, popelnice – přeplatky + doplatky na těchto zálohách. Maximálně však do výše 6 042 Kč (pro dvě osoby).

P = váš skutečný měsíční průměr všech čistých příjmů za kalendářní čtvrtletí. Minimálně však 4 880 Kč (pro matku s dítětem do 6 let).

*Mgr. Radka Pešlová
Poradna NRZP ČR v Brně*

Potřebuji co nejdříve řešit úpravu svého vozidla. Je nutné nejprve podat žádost o příspěvek a čekat než vše proběhne, bude přiznán a pak teprve provést úpravu? Nebo si mohu nechat udělat úpravu ihned a pak teprve absolvovat jednání s úřady a doložit doklady (fakturu) o úpravě k proplacení?

Úprava řízení pro osoby se zdravotním postižením patří do seznamu zvláštních pomůcek dle přílohy č. 1, vyhlášky 388/2006 Sb. Dle zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením č. 329/2011 Sb. § 14 lze příspěvek na zvláštní pomůcku poskytnout též na zvláštní pomůcku, která byla zakoupena v průběhu 12 kalendářních měsíců před-

cházejících dni zahájení řízení o poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcku podle tohoto zákona.

Ruční řízení si tedy můžete nechat udělat a následně o příspěvek požádat.

*PhDr. Leoš Spáčil
Poradna NRZP ČR v Brně*

Jako opatrovník mé matky, která je neschopná, slepá a nechodí a která se nachází v domově pro seniory, provádím všechny požadované platby: přeposílám 11 000 Kč soc. podpory za bezmocnost a celý důchod snížený o 15 %, tedy kapesné, o které si domov potom řekne na nákupy pro ni. Od roku 2007 jsou stále zvyšovány poplatky za cokoliv, dnes je to za ubytování 173 Kč denně a za stravování 160 Kč. Dohromady 333 Kč denně. Měsíčně to vychází na 9 990 Kč. Důchod matky činí 9 841 Kč, takže teď stanovili úhradu na 8 364 Kč s tím, že zůstává neuhrazeno 1 626 Kč. Žádají mne, abych se podílel na hrazení nákladů. Moje matka mimo mne již nikoho nemá a já jsem starobní důchodce a jiný příjem nemám. Tím je dáno, že nejsem schopen přispívat. Matka má peněžní prostředky mimo důchodu v bance, takže by mne zajímalo, zda mám povinnost tento dluh platit z těchto peněz.

Zákon o sociálních službách hovoří o tom, že se může zařízení s rodinou dohodnout. Jde tedy pouze o jakousi morální povinnost vyžadovanou zákonem o rodině, kdy dítě má vyživovací povinnost vůči rodiči. Neplnění této povinnosti může žalovat pouze rodič (nikoliv zařízení).

Zařízení se tedy snaží vytvořit nátlak, ale vy na něj nemusíte přistoupit. Co se týče využití prostředků vaší matky, tak prostředky v bance jsou jistě vinkulovány ve prospěch soudu a tedy nebude možné na ně jednoduše dosáhnout. Zde by byl nutný souhlas soudu, který by tak musel učinit každý měsíc. Nicméně – bylo by vhodné podívat se na smlouvu o poskytování služeb, protože ta je směrodatná k rozhodnutí, jak to tedy s úhradou bude.

Spíše se domnívám, že tyto náklady

zůstanou neuhrazeny a jdou na vrub zařízení, které právě ke krytí těchto ztrát dostává dotační prostředky. Pokud byste problematiku potřeboval více rozebrat či byl schopen zaslat oskenovanou smlouvu, prosím, napište nám na e-mail: poradnabrno@nrzp.cz.

*Mgr. Radka Pešlová
Poradna NRZP ČR v Brně*

Doposud jsem v pracovním poměru a byl mi byl přiznán invalidní důchod 2. stupně. Zaměstnavatel pro mě nemá odpovídající práci, musí mi vyplatit odstupné?

Zákoník práce č. 262/2006 Sb. § 67 odst. 2 k vašemu dotazu uvádí:

Zaměstnanci, u něhož dochází k rozvázání pracovního poměru výpovědí danou zaměstnavatelem z důvodů uvedených v § 52 písm. d) (viz níže) nebo dohodou z těchto důvodů, přísluší od zaměstnavatele při skončení pracovního poměru odstupné ve výši nejméně dvanáctinásobku průměrného výdělku. Byl-li se zaměstnancem rozvázán pracovní poměr, protože nesmí podle lékařského posudku vydaného zařazením závodní preventivní péče nebo rozhodnutím příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, dále konat dosavadní práci pro pracovní úraz nebo pro onemocnění nemocí z povolání, a zaměstnavatel se zcela zproští své odpovědnosti, odstupné podle věty druhé zaměstnanci nepřisluší.

§ 52 písm. d): nesmí-li zaměstnanec podle lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovně lékařských služeb nebo rozhodnutí příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, dále konat dosavadní práci pro pracovní úraz, onemocnění nemocí z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí, anebo dosáhl-li na pracovišti určeném rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví nejvyšší přípustné expozice.

Je-li toto váš případ, pak dle výše uvedeného máte nárok na odstupné ve výši dvanáctinásobku průměrného výdělku.

§ 52 písm. e) ovšem uvádí, že zaměstnavatel může dát zaměstnanci výpověď z důvodů, že zaměstnanec pozbyl vzhledem ke svému zdravotnímu stavu podle lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovně lékařských služeb nebo rozhodnutí příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, dlouhodobě zdravotní způsobilost.

V tomto případě nárok na odstupné není.

*PhDr. Leoš Spáčil
Poradna NRZP ČR v Brně*

Druh (69 let) mé matky je tři roky dialyzován, během měsíce června došlo k prudkému zhoršení zdravotního stavu (neudržení stolice, nic si nepamatuje, výkyvy v náladách apod.). Nakonec mu byla v měsíci srpnu po třítydenní hospitalizaci diagnostikována počínající Alzheimerova choroba jako následek dialýzy. Matka-druška, s níž žije ve společné domácnosti (cca 30 let), nebyla o jeho stavu ošetřujícím lékařem poučena, protože jako rodinného příslušníka k vyrozumění uvedl syna. Se synem již léta nežije, stýkají se sporadicky. Zdravotnickému personálu se ho nepodařilo vyrozumět o zdravotním stavu ani o ukončení hospitalizace, kdy byl sanitou převezen do místa bydliště (neměl klíče od domu, mobilní telefon apod.) O diagnóze druhu se matka dozvěděla až od praktického lékaře (oba léta mají stejného), když mu doručila zprávy o hospitalizaci. Druh matky bohužel týden po návratu domů v místě jejich společného bydliště upadl, poškodil si nos, zlomil si krční obratle. Matka mu přivolala RZS, která stav druhu vyhodnotila k hospitalizaci. Byl opět hospitalizován s předběžnou dobou hospitalizace cca 2 měsíce. Bohužel, jeho zdravotní stav se zhoršil natolik, že si nepamatuje, že za ním matka s dcerou dochází. Má problém je identifikovat, protože v nemocnici několikrát upadl, je veden jako ležící pacient. Jako rodinného příslušníka k poskytnutí informací opět uvedl pouze svého syna. Matka s dcerou jsou velice rozčarovány, neboť za ním jezdí na návštěvy 15 km do nemocnice, a opět nebyly i přes několikrát. Syn nebyl zdravotním personálem znovu zastižen. Chci se vás zeptat, jaké další kroky má matka učinit, aby informace dostávala ona nebo dcera. Popřípadě jaký je postup při zbavení způsobilosti k právním úkonům.

Pacient má právo dle zák. č. 20/1966 Sb. § 67b odst. 12 písm. d): „Určit osobu, která může být informována o jeho zdravotním stavu nebo vyslovit zákaz podávání těchto informací jakékoliv osobě, a to při přijetí k poskytování zdravotní péče nebo kdykoliv po přijetí; pacient při určení osoby, která může být informována o jeho zdravotním stavu, zároveň určí, zda této osobě náleží též práva podle písmen b) a c); pacient může určení osoby nebo vyslovení zákazu kdykoliv odvolat; právo pacienta na určení osoby nebo na vyslovení zákazu se nevztahuje na postup podle odstavců 10 a 11 a dále na podávání informací a na právo nahlížet do zdravotnické dokumentace nebo na pořizování

výpisů, opisů nebo kopií podle zvláštních právních předpisů upravujících poskytování zdravotní péče, popřípadě činnosti související se zdravotní péčí; jde-li o pacienta, který nemůže s ohledem na svůj zdravotní stav určit osoby, které mohou být o jeho zdravotním stavu informovány, mají právo na aktuální informace o jeho zdravotním stavu osoby blízké.“

Osobou blízkou je příbuzný v řadě přímé (rodiče, prarodiče, děti, vnoučata), sourozenec, manžel/ka a partner (dle zákona o registrovaném partnerství). Jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, jestliže by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní. Pokud tedy zvolil druh vaší matky jakožto osobu, která má být informována, svého syna, tak jedinou možností je přesvědčit druhu, aby doplnil pro informování i vaši maminku.

Dle § 23 výše uvedeného zákona je ještě možné vydat: „Poučení a souhlas nemocného; (1) Zdravotnický pracovník způsobily k výkonu příslušného zdravotnického povolání informuje pacienta, popřípadě další osoby v souladu s § 67b odst. 12 písm. d), o účelu a povaze poskytované zdravotní péče a každého vyšetřovacího nebo léčebného výkonu, jakož i o jeho důsledcích, alternativách a rizicích. Jestliže to zdravotní stav nebo povaha onemocnění pacienta vyžadují, je zdravotnický pracovník uvedený ve větě první oprávněn sdělit osobám blízkým (dle občanského zákoníku) pacientovi a členům jeho domácnosti, kteří nejsou osobami blízkými, též informace, které jsou pro ně nezbytné k zajištění péče o tohoto pacienta nebo pro ochranu jejich zdraví. V případě, kdy pacient vyslovil podle § 67b odst. 12 písm. d) zákaz poskytování informací, lze informace podle věty druhé sdělovat pouze se souhlasem pacienta. Pro vyslovení souhlasu se použije ustanovení § 67b odst. 12 písm. d) a § 67b a odst. 1 a 2 obdobně.“

Co se týče omezení či zbavení právní způsobilosti – jde o zdoluhavý proces, který podle mého neřeší vaši současnou situaci. Návrh může podat kdokoliv, ale soud může tohoto navrhovatele (soukromou osobu) vyzvat k doložení zdravotní dokumentace potvrzující jeho tvrzení, což pro vás bude v současnosti obtížné. To, že to soud udělat může, neznamená, že toto oprávnění využije. Se sepsáním takového podání vám pomůžeme v našich poradnách.

*Mgr. Radka Pešlová
Poradna NRZP ČR v Brně*

**Poradna NRZP: Tel.: 542 214 110,
542 214 111, poradnabrno@nrzp.cz,
www.poradnazp.cz**